

Renáta Názlerová

Thustoprdka

No a čo?

Tlustoprdka
No a co?

Tlustoprdka
No a co.?

Renáta Názlerová

Original title: Tučibomba • No a čo?
Copyright © Renáta Názlerová, 2018
Cover illustration © Zuzana Lexmannová, 2018
Czech edition © Fortuna Libri Publishing, 2019
Translation © Hedvika Křišťová Mojžíšová

Vydalo nakladatelství Fortuna Libri Publishing
www.fortunalibri.cz

Odpovědná redaktorka Lucie Bednářová

První vydání

Všechna práva vyhrazena

Žádná část této publikace nesmí být rozmnožována,
ukládána v jakémkoliv vyhledávacím systému nebo přenášena
v jakékoliv formě ani elektronickými, mechanickými,
kopírovacími, nahrávacími a jinými prostředky
bez předchozího souhlasu vydavatelů.

Tato kniha je fikce. Jména, postavy, zaměstnání,
organizace, místa a události, které výslovně nespádají
do veřejné domény, jsou buď výsledkem autorčiny fantazie,
nebo byly použity fiktivně. Jakákoliv podoba s živými
či mrtvými osobami, událostmi či místy je proto čistě náhodná.

ISBN 978-80-7546-251-0

*Tuto knihu bych ráda věnovala všem moletkám,
baculkám, velrybám (jak nám občas přezdírají někteří
duchem méně obdaření). Zároveň ji věnuji lidem
bez předsudků, s otevřenou myslí a velkým srdcem.*

1

Nemůžu si pomoci, ale vždy když se z nějakého důvodu vrátím do dětství, vybaví se mi dny plné posměšků. A to jsem úvod svého života neměla nijak traumatický, přestože v něm nebylo dne, abych si nevyposlechla: „Tlustoprška, makarón, vyletěla na strop a ze stropu do šuplíka, tam je její republika!“ Fakt je, že tato slova mi nějaké dítě řeklo jen jednou. Po tom, co jednu schytilo, si to podruhé už ani jednou nedovolilo. Měla jsem i jiné metody. Některé spolužáky jsem na celé vyučování zamkla do skříně na chodbě, na jiné jsem si počkala, a když se nikdo nedíval, školní taška letěla ven oknem nebo čepice skončila v záchodu. Vzpomínám si, že jednou jsem dokonce jistou hezoučkou, sladoučkou dívenku za její posmívání přinutila sníst housenku.

To bylo dávno, opravdu dávno, protože dnes už jsem žena tři roky před šedesátkou. Žiju sama v krásném starém činžáku, který pamatuje ještě minulé století. Donedávna to byl takový obyčejný, všemi zapomenutý, tichý a bezproblémový barák se staršími obyvateli, kteří se důvěrně znali. Nikdo se nestěhoval, a když někdo naše řady opustil, potom to už bylo navždy.

Tak se stalo, že po paní Grunerové, mojí drahé přítelkyni, které jsem nosila koláč vždy, když jsem nějaký upekla – a ani se nemusel povést, hlavně, že byl sladký –, se do bytu nade mnou nastěhovala divná rodina. Denně třískají dveřmi tak, že mi v obýváku na příborníku nadskakuje urna s ostatky mého drahého zesnulého manžela. A hádají se. Neumím

úplně rozmotat to klubko vztahů, ale mám uši vždy nastražené, jak se dá. On může být v mém věku, celkem fešák, ale nosí se jako pětikoruna do banky. Když po něm vstoupíte do výtahu, jeho kolínská vás hned profackuje z každé strany. Potom je tam nějaká mladá, možná pětadvacetiletá žena, pro mě trouba, promiňte mi ten výraz. Nepozdraví, a dokonce ani neodpoví. Nemám nic proti moderním mejkapům, proč ho ale na svojí krásné tváříčce musí mít nejmíň půl tuby? Možná se nikdy neusměje proto, aby jí neopadal. Potom tam mají žábu, v podstatě ještě dítě, ale už nemá daleko do dospělosti. Milá dívka, jenže málokdy ji vidím usměvavou. A také se stalo i to, že jsem ji potkala ve stavu, kdy měla pláč na krajíčku.

Po dalším z jejich neskutečných konverzačních koncertů jsem jim nechala ve schránce vzkaz s prosbou, aby mě někdo z rodiny navštívil. Právě mi u dveří zvoní pan soused Poruba. Pro jistotu dopředu otevírám okno, aby mě ta jeho vůně nepřidusila.

„Prosím, pojdte dál,“ zvu ho slušně, nebudeme to přece řešit na chodbě.

Rychle si prohlédl můj obývací, oči se mu krátce zastavily na každém obraze. „Ta žena na obrazech je někdo z vaší rodiny? Podobá se vám,“ snažil se o přátelský úvod rozhovoru.

„Na těch obrazech jsem já. V dobách svojí největší slávy.“ Nereagoval. Asi mu moje jméno nic neříká. I to se stává.

„Co byste potřebovala, paní sousedko?“ vrátil se k důvodu naší schůzky.

„Víc klidu, pane sousede. Od té doby, co jste se sem nastěhovali, nemůžu sledovat televizi, protože ji překřičíte. Když

si chci občas zdřímnout, jako naschvál mě vždy vzbudí třískot vašich dveří. Nikdy bych nevěřila, že můžou bouchat jako granáty.“

Nervózně si odkašlal. „To mě mrzí. Víte, momentálně je to v naší rodině složité. Pokusím se situaci nějak uklidnit. Sám jsem z toho nervózní.“

Chvíli jsem ho pozorovala. Jeho reakce se mi líbila. Ocenila jsem, že se na mě soustředěně zahleděl, jako člověk, který chce druhému ukázat, že ho vnímá, a nepřehlízí.

„Žijete tu sama?“

Můj zrak na chvíli spočinul na urně na příborníku. „Ano, už ano.“

Všiml si toho. „Předpokládám, že to byl váš manžel.“

Neodpověděla jsem, někdy můžete souhlas vyjádřit i beze slov.

„Váš manžel je nebožtík,“ dodal.

„Jistě, jak jinak bych ho asi do té urny dostala?“

Viděla jsem, jak mu škublo koutky úst, ale zřejmě cítil, že by to bylo nevhodné. Což je pravda, i když už dávno tvrdím, že téma smrti příliš stigmatizujeme. Smrt je přece stejně přirozená jako život. Možná ne tak veselá, ale vždyť řekněte, je snad život stále veselý?

2

Jiří Poruba ztěžka dopadl v kuchyni na židli. Působil zoufale. Po další z nekonečné řady hádek měl toho už dost. „Nechápeš, že Linda je citlivá, v blbém věku, a že potřebuje hlavně čas, aby si zvykla?“ Jeho slova se ale rozplývala v páře nad hrncem, kde se už víc jak půl hodiny vařila vajíčka, která už asi ani nebyla natvrdo ale na beton.

Jeho partnerka Saša, stále plná nevybouřeného vzteku, ho neposlouchala. „Linda sem, Linda tam. Linduška je citlivá, Linduška je ještě děťátko. To poslouchám pořád dokola. Řeknu ti, jak to skutečně je. Je to rozmazlená opice a dělá si s tebou, co chce. Víš, co mi dnes udělala? Schovala můj mobil pod polštáře v obýváku. Čekala jsem důležitý hovor a spoléhala jsem se na to, že zvonění uslyším. Zjistila jsem to až po dvou hodinách. Vypadala jsem jako trouba, když jsem jim vysvětlovala, že jsem nemohla najít telefon.“

Kupodivu i v tomto stavu zuřivosti si všimla nešťastných vajec, která se už stačila připálit o dno hrnce. „A tady máš další důkaz,“ chytila hrnec a prudce ho hodila do dřezu. „Měla k večeři udělat jednoduchou vajíčkovou pomazánku. A kde je? Zavřená v pokoji, s hlavou nad mobilem. Nemáš u ní žádnou autoritu. O sobě ani nemluvím.“

Jiří Poruba se zhluboka nadechl, jako by ho čekal poslední výdech v životě. „Věděla jsi přece, do čeho jdeš.“

Saša přešla do defenzívy, a v tom byla vskutku mistr svého řemesla. „Chodíme spolu už dva roky. Sliboval jsi mi svatbu.

Jak se mám cítit? Jak si mě může Linda vážit, když vidí, že ani ty mě nebereš úplně vážně?“

Jiří tuhle odpověď očekával. Byl si vědomý svého závazku i toho, že každá hádka končí citovým vydíráním. I když, slovo vydírání v tomto případě úplně nevystihovalo podstatu. On totiž Saše manželství skutečně slíbil. Dal jí prsten a naději, že se stane jeho ženou. Zvolil ale pořadí – nejprve společné bydlení, potom společné příjmení. Jak se ukázalo, nebyla to dobrá volba.

„Nechápu, proč se zase bavíme o svatbě. Ať si povídáme o čemkoliv, vždy skončíme u ní.“

Saša se rozhodla zmírnit napětí. „Co to říkáš, vždyť jsme se bavili o Lindě, o vejcích a pomazánce... Probrali jsme toho dost.“

„Jsem hladová,“ lakonicky poznamenala Linda, když vešla do kuchyně, kde by se napětí mezi jejím otcem a jeho družkou ještě stále dalo krájet.

„My také,“ odsekl otec. „Dnešní večeři jsi přece měla připravit ty.“

„Čekala jsem, než se uvaří vejce.“

Saša to nevydržela. Linda ji tak iritovala, že stačilo cokoliv, i nejnevinnější slovíčko, a pustila se do ní jako vyhlodavělý sup, přestože se teprve pár vteřin předtím snažila atmosféru uklidnit. „Jak dlouho by se podle tebe měla ta vejce vařit? Půl dne, aby byla tak akorát?“

Linda jako obvykle obrátila oči nahoru a s výrazem pohrdání se otočila k odchodu. „Vidím, že tady už zase někomu překážím. Ok, jdu spát hladová.“

„Neuškodí ti to, vždyť vypadáš jako prdelatá matka třech dětí,“ rýpla si do ní Saša.

Jiří se rázně zvedl. „No tak, to by už stačilo! Už nechci slyšet ani slovo. Večeři udělám já.“ A i když po těchto slovech nastalo ticho, v jeho hlavě se nerozhostilo.

3

Rozhodla jsem se předělat kuchyň. Co budu zapírat, ráda vařím a stejně tak ráda papám. Problém je, že moje kuchyň byla vždy malá. A teď, s každým přibývajícím kilem, byla menší a menší. Když jsem už třikrát po sobě zadkem shodila z linky hrnec, pustila jsem se do upřímného vnitřního monologu. Říkám si, děvče – i když na tento titul už nemám nárok přinejmenším padesát let –, něco se musí stát. Máš jen dvě možnosti – buď zhubneš, nebo předěláš kuchyň. Kompletní rekonstrukce kuchyně včetně posunutí jedné zdi mi logicky vyšla jako jednodušší a rychlejší cesta.

Odjakživa jsem razila teorii o štábní kultuře. Zkrátka a dobře, máme být k sobě slušní. Zdravit se navzájem, nepomlouvat se, být milí, a když se vyskytne nějaký problém, normálně si o tom promluvit, a ne se hned pouštět do útoku nebo hádky. Proto jsem se rozhodla obejít všechny sousedy v domě a každému slušně vysvětlit, že budu dělat menší stavební úpravy, ale že si dám pozor, aby to nebylo večer nebo příliš brzy. Zaručím se, že se nebude pracovat přes víkendy a že budu dbát i o to, aby bylo schodiště vždy čisté, až se bude vynášet stavební odpad.

Nikde se nevyskytl problém. Jak jsem říkala, známe se léta a v domě jsme skoro jako jedna rodina. S výjimkou Porubových. Byla jsem tam třikrát a ani jednou jsem nepochodila. Buď nebyli doma, nebo se hádali, a to jsem zase nechtěla rušit v nevhodnou chvíli. Právě se pouštím do této mise znovu.

Otevřela mi ta mladá dívka.

„Ahoj, je někdo doma? Teda kromě tebe, protože ty očividně doma jsi,“ pokusila jsem se o žert. Až teď jsem si uvědomila, že dívka je nějaká zelená a oči jí každou chvíli chtěly zapadnout do krku.

Když se zdálo, že spadne na zem, chytila jsem ji v podpaždí a dovelkla jsem ji k nim do kuchyně. Na stole bylo plato s Lexaurinem a nedopitá sklenka vody. Nemusím být detektiv, abych pochopila, co se stalo. Šmahem ruky jsem ji přehodila nad dřez a přinutila jsem ji zvracet. Jak, to vám asi popisovat nemusím.

Když jsme proceduru měly za sebou, posadila jsem ji a dala jsem jí napít čisté vody.

„Kolik jsi toho snědla?“ zeptala jsem se rovnou.

Zlomeným hlasem přiznala: „Moc ne, asi pět.“

Bylo mi jasné, že dívka se chystala spolknout je všechny. „Mám ti zavolat sanitku?“

Nesouhlasně zavrtěla hlavou.

„Tak zavolám otci?“

„To ne, prosím. Už mi je lépe.“

Z Lexaurinu se vyspíš, ale z toho, co se tu u vás děje, se tak brzy nevylížeš, pomyslela jsem si. Seděla jsem u dívky a pozorovala jsem ji. Měla jsem dilema - volat lékaře, nevolat... Dobře vím, že kdyby lékař přijel a zjistil by, co ta malá chtěla udělat, dal by ji odvézt rovnou na psychiatrii a potom se to s ní povleče. Rozhodla jsem se počkat na návrat něko- ho z rodiny.

Jako první přišla ta příšerná frndolína, která si myslí, že nikdo hezčí na světě není. Hned se na mě obořila: „Vy jste se sem dostala jak?“

„Vyšplhala jsem se po potrubí.“

Frndolína na mě vytřeštila oči. Vypadalo to, že si reálně představuje, jak šplhám – s tím mým zadkem – po teplovodní rouře. Konečně jí došlo, že to byl vtíp. A konečně si všimla i dívky, která už sice nebyla zelená, ale od bílé stále neměla daleko.

Zhurta se na ni obořila: „Tobě je zase co?“

Viděla jsem, jak chce dívka vstát ze židle, ale nemůže. Chválabohu, domů dorazil otec. Jen co zahlédl prapodivnou skupinku v kuchyni, zaskočilo ho to. „Stalo se něco?“

„Stalo,“ přešla jsem rovnou k věci. „Měl byste si s dcerkou důvěrně popovídat. Snědla nějaké léky, naštěstí, není to vážné. Vážné ale zřejmě byly důvody, kvůli kterým to udělala.“

Frndolína, promiňte, že jí tak říkám, ale stále neznám její jméno, si nervózně prohrábla vlasy, až jí dva prameny z těch napojených zůstaly v ruce. „Jaké může mít problémy? Nic nemusí dělat, všechno za ni děláme my, otec jí zobe z ruky... Prd ví o tom, co jsou problémy. Vlastně, s radostí je dělá nám. Zřejmě si myslí, že jich máme málo.“

Ve snaze trochu zchladit její vášně jsem jen lakonicky poznamenala: „Možná kdybyste méně vykřikovali a víc se jí věnovali, tahle situace vůbec nemusela vzniknout.“

„Úžasné, a vy jste kdo? Nějaká obhájkyně práv pubertáků?“

Otec už dával dceři studený obklad na zátylek a pomáhal jí vstát, když jsem ještě dodala: „Přijdu jindy, teď se věnujte tomu dítěti, prosím. A zkuste to víc s pochopením než s hulákáním, vážená.“ To *vážená* jsem přidala schválně, protože soused Poruba se mi zdál dostatečně empatický, což se o té zmalované mudrlantce nedalo říct ani omylem.

* * *

Když Jiří Poruba uložil dceru do postele, pocítil náhlý nával vděčnosti k ženě, o které věděl jen to, že je originální a má osobitý smysl pro humor. Druhý intenzivní pocit, který se ho zmocnil, byl strach. Nejen z toho, že mohl přijít o dceru, i když v koutku svojí pragmatické mužské duše doufal, že to nemyslela vážně a svůj záměr by nedotáhla do konce. Zmocnil se ho strach z nepoznaného. Musel si připustit, že svojí dceři přestává rozumět.

4

V mém bytě začaly bourací práce. Ten bordel si neumíte představit. Vlastně, co by ne. Jestli jste zažili socialismus jako já, víte přesně, jak bordel vypadá. I když, ani dnešní doba není příkladem systému a pořádku. To jsem ale už odbočila. Zkrátka, byt mám vzhůru nohama, nemám si ani kde kávu udělat. Přitom jsem kávový maniak. I můj nebohý manžel byl. Pár let jsme žili v Orientu a tam se říkávalo, že káva má být silná a sladká jako láska. Té zásady se poctivě držím.

„Posílá mě otec,“ řekla mi dívka od Porubů, která se zničehonic objevila v mojí polorozpadlé kuchyni.

„Ruším vás, co?“ snažila jsem se jí ulehčit oznámení důvodu, kvůli kterému mě navštívila.

„Ne, to ne. Ptá se, jestli něco nepotřebujete, když jste teď bez kuchyně.“

Koukla jsem se na ni překvapeně. „Chceš říct, že mě tvůj otec zve na oběd?“

Dívka, už vím, že se jmenuje Linda, se roztomile usmála. „To nevím, protože my doma moc nevaříme. Ale prý kdybyste měla chuť na kávu, máme doma kávovar, nebo kdybyste potřebovala zařídit nějakého dělníka, poptal by se.“

Obě nabídky byly lákavé. Vždyť víte, když ženě, která žije sama, někdo nabídne pomocnou ruku, těžko se to odmítá. Ale přesto jsem zůstala rezervovaná. Přece jen, znám je pár týdnů a nejsou právě příkladem běžné rodiny.

„A co ty? Už je ti lépe?“ zeptala jsem se Lindy a pozvala jsem ji do obýváku. Ze sekretáře jsem vytáhla bonboniéru,

ne obyčejnou, luxusní, mléčnou, s velkými ořechy uvnitř každého bonbónu. Zbožňuji zvuk celofánu, když ho z pochoutky svlékáte. A ta fantastická vůně, když bonboniéru otevřete!

„Vezmi si,“ nabídla jsem jí a uvelebila jsem se v křesle proti ní.

Viděla jsem, že jí očka zazářila, ale odmítla: „Nemůžu.“

„Neříkej. A proč?“ zeptala jsem se, i když jsem dobře věděla, co mi odpoví.

Sklopila oči a bylo mi jasné proč. „Myslíš si, že jsi tlustá?“ zeptala jsem se jí rovnou.

Odpověď nepřišla hned. Po chvíli ale přiznala: „Já si to nemyslím, já to vím.“

Jako bych viděla sebe. Kdysi. Když mi máma říkávala, že se nikdy nevdám, protože jsem tlustá, a proto se nikomu nebudu líbit. Věčně jsem stála před zrcadlem a přemýšlela jsem, co s tím. Čím víc jsem se na sebe dívala, tím míň zajímavá jsem si připadala.

„Ne že bych chtěla zpochybňovat tvoje názory, ale řekni mi, proč si to myslíš.“

„Vy nečtete časáky a nekoukáte na telku?“ zeptala se. „Všechny ženské jsou tam hubené. Herečky jsou hubené, zpěvačky jsou hubené, modelky jsou hubené. Všichni jsou štíhlí. Jen já jsem jako skříň.“

„Co je hubené, nemusí být hned hezké. I když chápu, že to, co tam vidíš, se ti líbí. I mně se to líbí. Ale, upřímně, není to žádný med. Aby taková kočka udělala jednu dobrou fotku, celé měsíce se pořádně nenají. Potom ji tři hodiny kráší, další tři hodiny fotí, a nakonec stěží vyberou jednu dobrou fotku.“

„Jste jako můj otec. I ten mi říká, že jsem hezká. Dokonce nejhezčí. A že to je jen pozlátko. Jenže vy to tak vidíte proto, že jste stará generace. Kdysi to možná bylo hezké, dneska je to ale jinak. Kdo není hubený, má smůlu. Je odepsaný.“

Stará generace. Slyšela jsem dobře? No, co se divím? Když mi bylo čtrnáct, i sedmnáctiletý se mi zdál jako dědek.

V tu chvíli mi bylo jasné, proč snědla ty Lexauriny. Určitě se jí posmívají, tak jako se posmívali mně. Některé věci se nemění. Dnes je to možná o to horší, že diktát módy je neúprosný a doslova jsme válcováni vizuální dokonalostí. Za mých časů jsme žili v zemi striktně izolované od Západu, a tak jsme se s nějakými trendy mohli konfrontovat jen v Tuzexu, kde mívali jiné zboží než ve většině ostatních socialistických obchodů.

„Kdo je ta mladá žena, co s vámi bydlí? Tvoje máma to určitě není,“ přešla jsem na jiné téma.

„To je Saša.“ Řekla to s takovým odporem, že bylo nad slunce jasnější, jaké jsou jejich vzájemné vztahy.

„Saša je otcova nová manželka?“

„Chtěla by být. A asi i bude. Na jaře mají mít svatbu.“

„Moc si spolu nerozumíte, co?“

„Je to kráva.“

Musela jsem se zasmát. Lindina bezprostřednost se mi líbila. Jí se zase zjevně líbil můj smích. „Že mi nebudete domlouvat, abych tak o ní nemluvila?“

„Ne, myslím si o ní něco podobného,“ přiznala jsem otevřeně. „Jiná věc je, že i otec má právo na svoje štěstí, tak jako jednou na svoje štěstí budeš mít právo ty.“

Linda se zamyšleně natáhla pro bonbón. Škoda, že jsem si k němu nemohla udělat kávičku. Nevím, zda to znáte, ale